[2018] 10 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 409

ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਕਰਨਾਟਕ ਪੈਨ ਬ੍ਰੋਕਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2008 ਦਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5793)

ਮਾਰਚ 15, 2018

[ਮਦਨ ਬੀ ਲੋਕੁਰ ਅਤੇ ਦੀਪਕ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਕਰਨਾਟਕ ਮਨੀ ਲੈਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ 1961, ਧਾਰਾ 7-A ਅਤੇ 7-B ਕਰਨਾਟਕ ਪੈਨ ਬ੍ਰੋਕਰਜ਼ ਐਕਟ 1961, ਧਾਰਾ 4-A ਅਤੇ 4-B ਕੀ 1998 ਵਿੱਚ ਕਰਨਾਟਕ ਮਨੀ ਲੈਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ (ਐਮ.ਐਲ. ਐਕਟ) ਅਤੇ ਕਰਨਾਟਕ ਪੈਨ ਬ੍ਰੋਕਰਜ਼ ਐਕਟ (ਪੀ.ਬੀ. ਐਕਟ) ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੋਧਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪੈਨ ਬ੍ਰੋਕਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਐਕਟ ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ 7-A ਅਤੇ 4-A ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। - ਕਿਹਾ: ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ - ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਅਤੇ ਪੈਨ ਬ੍ਰੋਕਿੰਗ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਜਾਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸਖਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ - ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਆਪਣੀ ਬੁੱਧੀ ਨਾਲ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਅਤੇ ਪੈਨ ਬ੍ਰੋਕਿੰਗ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਵਧੇਰੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਇੱਕ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਜਾਂ ਮੋਹਰਾ ਬ੍ਰੋਕਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਇਹ ਕਾਰੋਬਾਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕਰੋ ਕਿ ਜੋ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਹ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏਗਾ ਉਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ - ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਜਾਂ ਪੈਨ ਬ੍ਰੋਕਿੰਗ ਦੇ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ - ਇਸ ਲਈ, ਲਾਗੂ ਕੀਤੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ - ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ

ਸੁਰੱਖਿਆ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਨਮਾਨੀ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਇਹ ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਧਿਰਾਂ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ - ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਐਡਵਾਂਸ ਕੀਤੀ ਰਕਮ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਜਿਹੀ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਵੇ - ਅਰਨੈਸਟ ਮਨੀ ਅਤੇ ਸਕਿਓਰਿਟੀ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ - ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਹੈ - ਉਕਤ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ - ਇਸ ਲਈ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14- ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਆਰਟੀਕਲ 14 ਦੀ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ

XXXXXX

ਕਰਨਾਟਕ ਮਨੀ ਲੇਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ, 1961 – ਧਾਰਾ 7-A ਅਤੇ 7-B – ਕਰਨਾਟਕ ਪੌਨ ਬ੍ਰੋਕਰਜ਼ ਐਕਟ, 1961 – ਧਾਰਾ 4-A ਅਤੇ 4-B – 1985 ਵਿੱਚ, ਕਰਨਾਟਕ ਮਨੀ ਲੇਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ (ਐਮ.ਐਲ. ਐਕਟ) ਅਤੇ ਕਰਨਾਟਕ ਪੌਨ ਬ੍ਰੋਕਰਜ਼ ਐਕਟ (ਪੀ.ਬੀ. ਐਕਟ) ਵਿੱਚ ਸੋਧਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਹੱਦ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦਲਾਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੋਤੀਲਾਲ ਨੇ ਐਮ.ਐਲ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7-A ਅਤੇ 7-

B ਅਤੇ ਪੀ.ਬੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4-A ਅਤੇ 4-B ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ / ਮੋਹਰੇ ਦਲਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ - 1998 ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਐਮ.ਐਲ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7-A ਅਤੇ ਪੀ.ਬੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4-A ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੋਧ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ - ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਨੇ ਸੋਧਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ - ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਰਾਹੀਂ ਮਾਣਕਚੰਦ ਮੋਤੀਲਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ - ਅਪੀਲ 'ਤੇ: ਮਾਣਕਚੰਦ ਮੋਤੀਲਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਖੁਦ ਕਿਹਾ, ਇਹ ਕਿ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਸੀ ਤਾਂ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ - ਇਸ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਦੱਸੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ - ਰਾਜ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਕੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ - ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ - ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੋਧਾਂ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ - ਰਾਜ ਨੇ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਨੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਰਮਿਟ ਦੀ ਰਿੱਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ - ਇਹ ਹੁਕਮ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਅਸਫਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ - ਰਾਜ ਮਾਣਕਚੰਦ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਮੋਤੀਲਾਲ ਦਾ ਕੇਸ ਐਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਸੋਧ ਕਰਕੇ - ਇਸ ਲਈ,

ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਐਕਟ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

XXXXXX

411 ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਪੈਨ ਬ੍ਰੋਕਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਜ਼ਾਜਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਕਿਹਾ:1. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਿ ਜੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਮਾਣਕਚੰਦ ਮੋਤੀਲਾਲ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਅਸਲ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਖੁਦ ਦੇਖਿਆ ਸੀ, ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਅਤੇ ਓਬਿਟਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਕੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਅਦਾ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ? ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦਲਾਲਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਵਿਚ ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨਗੀਆਂ ਪਰ ਇਹ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 14] [422-B-D] 2. ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਬਾਰੇ ਐਕਟਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਸੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਾਣਕਚੰਦ ਮੋਤੀਲਾਲ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ

'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਮਾਣਕਚੰਦ ਮੋਤੀਲਾਲ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਟਿੱਪਣੀ ਕਿ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਵਿਵਸਥਾ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇਲਈ ਪੈਦਾ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਟਿੱਪਣੀ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 15] [422-E-F]

XXXXXX

3. ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਅਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਪਿਛਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ਅਤੇ ਨੀਂਹ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ ਹੈ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ । [ਪੈਰਾ 22] [425-F-G]

4. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਕੇ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ਜਾਂ ਨੀਂਹ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪਲਟ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਜਾਂ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਉਹ ਵੀ ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੰਡਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਬਦਲੇ ਹੋਏ

ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੋਧ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪਲਟ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਜਾਂ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਐਲਾਨ ਸਕਦੀ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜੋ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨਾ। [ਪੈਰਾ 23] [426-A-C]

5. ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤਮਾਨ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮਾਣਕਚੰਦ ਮੋਤੀਲਾਲ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਜਾਂ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਦੱਸੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਕੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੋਧਾਂ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ। [ਪੈਰਾ 24] [426-D-E]

6. ਇਸ ਲਈ, ਰਾਜ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਸਨੇ ਸੋਧੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਰਮਿਟ ਦੀ ਰਿੱਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਬਣਾ ਕੇ ਇਸ ਮੰਡਮ ਨੂੰ ਅਸਫਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਮਾਣਕਚੰਦ ਮੋਤੀਲਾਲ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਕੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਐਕਟ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 25] [426-F-G]

XXXXXX

7. ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਅਤੇ ਪੈਨ ਬ੍ਰੋਕਿੰਗ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਚੰਗੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਜਾਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸਖਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 39] [431-F]

8. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ "ਵਪਾਰ" 'ਤੇ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਪੇਸ਼ਾ, ਇੱਕ ਵਪਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਵਪਾਰ 'ਤੇ ਸਖਤ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹਨ। ਵਪਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਸਖਤ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਵਾਜਬ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਆਪਣੀ ਸਿਆਣਪ ਨਾਲ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਅਤੇ ਪੈਨ ਬ੍ਰੋਕਿੰਗ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਵਧੇਰੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 40] 432- C]

9. ਕੋਈ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਜਾਂ ਪੈਨ ਦਲਾਲ ਇਸ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਜੋ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਹ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰੇਗਾ ਉਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗਾ। ਉਹ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਐਕਟਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਜਾਂ ਪੈਨ ਬ੍ਰੋਕਿੰਗ ਦੇ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਵਾਦਿਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। [ਪੈਰਾ 41] [432-D]

10.1 ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਵਿਚਾਰਨ ਯੋਗ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਅਦਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਇੰਨੀ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਹੈ, ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬਣਾ ਦੇਵੇ। ਸੁਤੰਤਰ ਵਿਚਾਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਨਮਾਨੀ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ

ਇਹ ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜੋ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੰਨ ਲਓ, ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੇਸ਼ਕੀਤੀ ਰਕਮ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ; ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਧਾਰਾ ਇੰਨੀ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 42 ਅਤੇ 43] [432-E-F]

10.2 ਮੰਨ ਲਓ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਪੈਸਾ ਚਾਲੂ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ 3-4 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਪਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਿਰਫ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਬੈਂਕ ਨੇ ਇਸ ਪੈਸੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਪਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਈ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਸਕੂਲ, ਹੋਰ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਕਲੱਬ, ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਯੋਗ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਰੁਟੀਨ ਅਭਿਆਸਾਂ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਇਕ ਮੋਹਰਾ ਦਲਾਲ ਵੀ ਉਸ ਕੋਲ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। [ਪੈਰਾ 43] [432- G- H; 433- A]

XXXXXX

10.3 ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਰਨੈਸਟ ਮਨੀ ਅਤੇ ਸਕਿਓਰਿਟੀ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਵਿਚੋਲਗੀ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ। ਦਰਅਸਲ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਚੋਲਗੀ ਪੈਨੈਂਟ ਲਾਈਟ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ

ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਉਕਤ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 1940 ਦੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਚੋਲਗੀ ਪੈਂਟੈਂਟ ਲਾਈਟ ਵਿਆਜ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਇਨਾਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ। ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। [ਪੈਰਾ 44] [433-B-D]

ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2014) 12 SCC 696: [2014] 12 SCR 875; ਚੇਵਿਤੀ ਵੈਂਕਨਾ ਯਾਦਵ ਬਨਾਮ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2017) 1 SC 283: [2016] 7 SCR 689; ਸੁਤੰਤਰ ਵਿਚਾਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (2017) 10 SCC 800 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਮਾਣਕਚੰਦ ਮੋਤੀਲਾਲ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ I.L.R. 1991 KAR 1928; ਜਗਦੰਬਾ ਪੇਪਰ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ (1983) 4 SCC 508: [1984] 1 SCR 165; ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕਪਾਹ ਮਿੱਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬ੍ਰੋਚ ਬਰੋ ਮਿਊਂਸਪੈਲਿਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (1969) 2 SCC 283: [1970] 1 SCR 388; ਕਾਵੇਰੀ ਜਲ ਵਿਵਾਦ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, Re (1993) Supp. 1 SCC 96 (II): [1991] 2 Supp. SCR 497; ਐਸ.ਆਰ. ਭਾਗਵਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੈਸੂਰ ਰਾਜ (1995) 6 SCC 16: [1995] 3 Suppl. SCR 545; ਸ਼ੇਖ ਮਹਿਤਾਬ ਪੁੱਤਰ ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਨਾਮ ਧਰਮਰਾਓ ਭੁਜੰਗਰਾਓ AIR (31) 1944 ਨਾਗਪੁਰ 330; ਫੇਰੋ ਅਲਾਇਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ (1993) Supp 4 SCC 136: [1993] 3 SCR 199; ਮੈਸਰਜ਼ ਫਤਿਹਚੰਦ ਹਿੰਮਤਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ (1977) 2

SCC 670: [1977] 2 SCR 828; ਮੋਨਾਰਕ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟਸ ਸੇਂਟ ਥਾਮਸ ਰੋਡ, ਤ੍ਰਿਚੁਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ AIR (1989) KER.177; ਸ਼੍ਰੀ ਚਿਤਰੰਜਨ ਮੈਤੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (2017) 9 SCC 611; ਸਕੱਤਰ, ਸਿੰਚਾਈ ਵਿਭਾਗ, ਉੜੀਸਾ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਜੀ.ਸੀ. ਰਾਏ, (1992) 1 SCC 508: [1991] 3 Suppl SCR 417; ਸਈਦ ਅਹਿਮਦ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2009) 12 SCC 26: [2009] 10 SCR 841; ਸ਼੍ਰੀ ਕਮਾਚੀ ਅੰਮਾਨ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨਜ਼ ਬਨਾਮ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਰੇਲਵੇ ਮੈਨੇਜਰ (ਵਰਕਸ), ਪਾਲਘਾਟ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2010) 8 SCC 767: [2010] 10 SCR 487; ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਬ੍ਰਾਈਟ ਪਾਵਰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਸ (ਇੰਡੀਆ) ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ, (2015) 9 SCC 695: [2015] 6 SCR 488 – ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

XXXXXX

415 ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਪੈਨ ਬ੍ਰੋਕਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ

ਹੈਲਸਬਰੀ ਦੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਨਿਯਮ, ਚੌਥਾ ਸੰਸਕਰਣ, ਭਾਗ 32; ਲਾਅ ਲੈਕਸੀਕੋਨ, ਪੀ. ਰਾਮਨਾਥਨ ਅਈਅਰ ਦੁਆਰਾ ਤੀਜਾ ਐਡੀਸ਼ਨ (2005) (ਪੰਨਾ 2402) ਭਾਗ 2; ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਸਥਾਈ ਸੰਸਕਰਣ, ਭਾਗ 22-ਪੰਨਾ 148; ਬਲੈਕਜ਼ ਲਾਅ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ, ਛੇਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ (ਪੰਨਾ 812) - ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

<u>ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ</u>		
I.L.R 1991 KAR 1928	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 6
[1984] 1 SCR 165	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 6
[1993] 3 SCR 199	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 9
[1970] 1 SCR 388	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 17
[1991] 2 Suppl. SCR 497	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 18

[1995] 3 Suppl. SCR 545	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ19
[2014] 12 SCR 875	‘ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 20
[2016] 7 SCR 689	‘ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 21
AIR (31) 1944 Nagpur 330	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 29
[1977] 2 SCR 828	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 37
AIR (1989) KER.177	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 39
(2017) 10 SCC 800	‘ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 43
(2017) 9 SCC 611	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 44
[1991] 3 Suppl. SCR 417	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 44
[2009] 10 SCR 841	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 44
[2010] 10 SCR 487	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 44
[2015] 6 SCR 488	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 44

XXXXXX

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2008 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5793

2001 ਦੀ ਰਿੱਟ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4084, 2001 ਦੇ c/w.W.A. ਨੰਬਰ 3372 ਅਤੇ 2001 ਦੇ W.A. ਨੰਬਰ 4918 (GM, ML/PB) ਵਿੱਚ ਬੰਗਲੌਰ ਵਿਖੇ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮਿਤੀ 10.02.2006 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਨਾਲ

2018 ਦੇ C.A. ਨੰਬਰ 2874-2878

ਆਪਿਲਕਤਾਵਾਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੇਵਾਦੱਤ ਕਮਤ, ਏ.ਏ.ਜੀ., ਵੀ.ਐਨ. ਰਘੂਪਤੀ, ਰਾਜੇਸ਼ ਇਨਾਮਦਾਰ, ਪਰੀਕਸ਼ਿਤ ਪੀ. ਅੰਗੜੀ, ਆਦਿੱਤਿਆ ਭੱਟ, ਮੋਹਮੰਦ ਅਪਜ਼ਲ ਅੰਸਾਰੀ ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਗੁਰੂਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਐਸ.ਆਰ. ਸੇਤੀਆ, ਐਚ. ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰੇਖਾ ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੇਠ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਦੀਪਕ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ. 2012 ਦੇ SLP(C) ਨੰਬਰ 8652-8656 ਵਿੱਚ ਆਗਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ (leave granted) ।

2. ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਾਲ 1998 ਵਿੱਚ ਕਰਨਾਟਕ ਮਨੀ ਲੇਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ, 1961 ਅਤੇ ਕਰਨਾਟਕ ਪੌਨ ਬ੍ਰੋਕਰਜ਼ ਐਕਟ, 1961 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੋਧਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 7-A ਅਤੇ 4-A ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਮੋਹਰੇ ਦਲਾਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ਹੈ।

XXXXXX

ਪਿਛੋਕੜ

3. ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਨੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕਰਨਾਟਕ ਮਨੀ ਲੇਡਰਜ਼ ਐਕਟ, 1961 (ਸੰਖੇਪ

ਵਿੱਚ ਐਮ.ਐਲ. ਐਕਟ) ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਐਮ.ਐਲ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲੈਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।

4. ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਰਨਾਟਕ ਪੌਨ ਬ੍ਰੋਕਰਜ਼ ਐਕਟ, 1961 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਪੀ.ਬੀ. ਐਕਟ) ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਦਲਾਲਾਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਪੀ.ਬੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰੇ।

5. ਸ਼ਾਹੂਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦਲਾਲਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰੋਬਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਜਾਂ ਉਧਾਰ ਦੇਣਾ ਹੈ ਜੋ ਕਰਜ਼ੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਫਰਕ ਸਿਰਫ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪਿਆਦਾ ਦਲਾਲ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਗਹਿਣੇ ਵਜੋਂ ਸੋਨੇ, ਸੋਨੇ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਆਦਿ ਵਰਗੀਆਂ ਕੀਮਤੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।

6. ਸਾਲ 1985 ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਐਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਐਮ.ਐਲ. ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 7-A ਅਤੇ 7-B ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਪੀ.ਬੀ. ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾਵਾਂ 4-A ਅਤੇ 4-B ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੋਧਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਇੱਛੁਕ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ ਅਤੇ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਹੱਦ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਦਰ ਸਲੈਬ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੋਧਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਦਲਾਲਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰਾਂ ਨੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਮਾਣਕਚੰਦ ਮੋਤੀਲਾਲ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ-1 ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਐਮ.ਐਲ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7-A ਅਤੇ 7-B ਅਤੇ ਪੀ.ਬੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4-A ਅਤੇ 4-B ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਇਕ ਆਧਾਰ ਇਹ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ

ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਰਕਮ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਜਗਦੰਬਾ ਪੇਪਰ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ 2 ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ/ਮੋਹਰੇ ਦਲਾਲ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ 'ਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਬੈਂਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਵਿਆਜ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਦਰ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵੇਂ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

"16. .... ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿਆਜ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦੀਆਂ।

---

[1] I.L.R 1991 KAR 1928

[2] (1983) 4 SCC 508

XXXXXX

ਜੇ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ, ਧਾਰਾ 14 ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਮਨਮਾਨੀ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। (ਦੇਖੋ: ਈ.ਪੀ. ਰਾਏੱਪਾ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ, ਅਤੇ ਮਨੇਕਾ ਗਾਂਧੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ)। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ

ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਕਾਫ਼ੀ ਰਕਮ ਨਕਦ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19(1)(g) ਤਹਿਤ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਉਕਤ ਰਕਮ 'ਤੇ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਗੁਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਬਲਕਿ ਸਾਲ ਬੀਤਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੈਸੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵੀ ਘੱਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਪੈਸੇ ਤੋਂ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਘਾਟਾ ਝੱਲਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਮਜਬੂਰੀ ਲਈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਬਾਰੇ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਨੀ ਲੇਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 44 ਅਤੇ ਪੌਨ ਬ੍ਰੋਕਰਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 22 ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸ਼ਕਤੀ ਬਲਕਿ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਵੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਵਿਆਜ ਦਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਕਿਉਂਕਿ ਮਨੀ ਲੇਂਡਰਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7A ਅਤੇ ਪੌਨ ਬ੍ਰੋਕਰਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4A ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਇੱਕ ਸਾਲ ਹੈ, ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਾਲ ਲਈ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸ਼ਾਹੂਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦਲਾਲਾਂ ਨੇ SLP ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜ ਨੇ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁਝ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ

ਸ਼ਾਹੂਕਾਰਾਂ/ਦਲਾਲਾਂ ਨੇ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

7. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਨੇ ਕਰਨਾਟਕ ਮਨੀ ਲੇਡਰਜ਼ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1998 ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪੀ.ਬੀ. ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਸੋਧਾਂ ਨਾਲ ਚਿੰਤਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਐਮ.ਐਲ. ਐਕਟ ਅਤੇ ਪੀ.ਬੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7-A ਅਤੇ 4-A ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 3 ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਐਮ.ਐਲ. ਅਤੇ ਪੀ.ਬੀ. ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 7-A ਅਤੇ 4-A ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 3, ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"ਧਾਰਾ 7-A ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ; -

xxx xxx xxx

xxx xxx xxx

XXXXXX

(3) ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਰਕਮ [ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ] [ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ] ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 4- ਏ. ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ: -

xxx xxx xxx

xxx xxx xxx

(3) ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, ਇੱਕ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਰਕਮ [ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ] ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ [ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ]:"[4]

ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤੇ ਹਿੱਸੇ 1998 ਦੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਪਰ 31.05.1985 ਤੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਝੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੀ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇਗੀ।

8. ਦਲਾਲਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰਾਂ ਦੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੋਧਾਂ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਐਮ.ਐਲ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7-A ਅਤੇ 7-B ਅਤੇ ਪੀ.ਬੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4-A ਅਤੇ 4-B ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਨ, ਪਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

[3] 1998 ਦੇ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 14 ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

[4] 1998 ਦੇ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 9 ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

9. ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਵਿਆਜ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਮਾਣਕਚੰਦ ਮੋਤੀਲਾਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਅਤੇ ਮੋਹਰੇ ਦਲਾਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ SLP ਖਾਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਿਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫੇਰੋ ਅਲਾਇਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ। ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਏ.ਪੀ. ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ 5 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮਾਣਕਚੰਦ ਮੋਤੀਲਾਲ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਮਾਣਕਚੰਦ ਮੋਤੀਲਾਲ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਰਾਹੀਂ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ।

XXXXXX

10. ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਸ਼੍ਰੀ ਦੇਵਦੱਤ ਕਾਮਥ, ਵਿਦਵਾਨ ਏ.ਏ.ਜੀ. ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਦੇ ਉਠਾਏ ਹਨ: -

(i) ਧਨ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਜਾਂ ਪੌਨ ਬ੍ਰੋਕਿੰਗ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਕਾਰੋਬਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਰਾਜ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਅਤੇ ਪੌਨ ਬ੍ਰੋਕਿੰਗ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਨੀਤੀ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸਖਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਜਾਂ ਪੌਨ ਬ੍ਰੋਕਿੰਗ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ

ਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ।

(ii) 1998 ਦੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਐਕਟਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਉਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਰਾਜ ਮਾਣਕਚੰਦ ਮੋਤੀਲਾਲ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਕਾਰਣ ਲਈ ਸੋਧਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ।

(iii) ਮਾਣਕਚੰਦ ਮੋਤੀਲਾਲ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਓਬਿਟਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਸਨ ਅਤੇ ਉਕਤ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮੰਗੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

[5] 1993 Supp (4) SCC 136

XXXXXX

(iv) ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਕਿ ਵਿਆਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਕਿ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਰਕਮ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

11. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮਾਣਕਚੰਦ ਮੋਤੀਲਾਲ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਸੁਲਝ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ਨੂੰ ਹਟਾਏ ਬਿਨਾਂ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ

ਪਰਮਿਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲੇ ਅੰਤਿਮ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮੁੱਖ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਇਕੁਇਟੀ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਦਾ ਪੈਸਾ, ਜੋ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਪੈਸਾ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ. ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

12. ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨੁਕਤੇ ਉੱਠਦੇ ਹਨ:

(i) ਮਾਣਕਚੰਦ ਮੋਤੀਲਾਲ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼, ਦਾਇਰਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕੀ ਹੈ?

(ii) ਕੀ ਐਮ.ਐਲ. ਐਕਟ ਅਤੇ ਪੀ.ਬੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7-A ਅਤੇ 4-A ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੋਧਾਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਮਾਣਕਚੰਦ ਮੋਤੀਲਾਲ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਅਤੇ

(iii) ਕੀ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

<u>ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 1</u>

13. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਹਿਲੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮਾਣਕਚੰਦ ਮੋਤੀਲਾਲ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਐਮ.ਐਲ. ਐਕਟ ਅਤੇ ਪੀ.ਬੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7-Aਤੇ 4-A ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਲਈ ਪੂਰਵ-ਸ਼ਰਤ ਵਜੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ

ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ, ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਸ਼ਰਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਮਾਣਕਚੰਦ ਮੋਤੀਲਾਲ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਐਕਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਵੀ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

XXXXXX

14. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਿ ਜੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਮਾਣਕਚੰਦ ਮੋਤੀਲਾਲ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਅਸਲ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਖੁਦ ਦੇਖਿਆ ਸੀ, ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਅਤੇ ਓਬਿਟਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਸਨ ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਕੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਅਦਾ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ? ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦਲਾਲਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਵਿਚ ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨਗੀਆਂ ਪਰ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿਚ ਇਹ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। 15. ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਵਿਆਜ

ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਬਾਰੇ ਐਕਟਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੰਕੇਤ ਸੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਾਣਕਚੰਦ ਮੋਤੀਲਾਲ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮਾਣਕਚੰਦ ਮੋਤੀਲਾਲ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਟਿੱਪਣੀ ਕਿ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਵਿਵਸਥਾ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਪੈਦਾ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਟਿੱਪਣੀ ਸੀ।

XXXXXX

423 ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਪੈਨ ਬ੍ਰੋਕਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ

[ਦੀਪਕ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.]

ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 2

16. ਦੂਜਾ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮਾਣਕਚੰਦ ਮੋਤੀਲਾਲ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧਾਂ ਲਿਆ ਕੇ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

17. ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਕਾਟਨ ਮਿੱਲਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬ੍ਰੋਚ ਬਰੋ ਮਿਊਂਸਪੈਲਿਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੈਲੀਡੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਵਿਧਾਨ

ਸਭਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬੰਨ੍ਹਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ: -

“4..... ਵਿਧਾਨਕ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ, ਸਿਰਫ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਨਾ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਨਿਆਂਇਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਜੋ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ । ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਨੂੰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੰਨਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਬਦਲੇ ਹੋਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ.....

18. ਕਾਵੇਰੀ ਜਲ ਵਿਵਾਦ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ: -

"76. ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਜੋ ਸਿਧਾਂਤ ਉੱਭਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਉਸ ਅਧਾਰ ਨੂੰ ਬਦਲ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਵਰਗ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰੇਗਾ । ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਅੰਤਰ-ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਕੱਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ । ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਰਾਜ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। 19. ਐਸ.ਆਰ. ਭਾਗਵਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮੈਸੂਰ ਰਾਜ ਕੇਸ 8 ਵਿੱਚ, ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਬੈਂਚ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਾਸ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਕੁਝ ਤਰੱਕੀਆਂ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਲਾਭ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਰਾਜ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ

ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਕਾਇਆ ਵਿੱਤੀ ਲਾਭਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਪੂਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ: -

[6] 1969 (2) SCC 283

[7] 1993 Supp. (1) SCC 96 (II)

[8] (1995) 6 SCC 16

XXXXXX

"12. ਹੁਣ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਧਾਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵਹੀਣ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ਜਾਂ ਨੀਂਹ ਨੂੰ ਉਜਾੜਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਵਰਗ 'ਤੇ ਇਕਸਾਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ.....

xxx xxx xxx

xxx xxx xxx

15. ਅਸੀਂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੁਕਸ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਬਾਰਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਲਾਭ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਮੰਡਮਸ ਦੇ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਇਜਾਜ਼ਤਯੋਗ ਵਿਧਾਨਕ ਅਭਿਆਸ ਹੋਵੇਗਾ।

20. ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ [9] ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਕਿ ਕੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ: -

(i) ਇਹ ਕਿ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡੂੰਘਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ii) ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਪਾਲਿਕਾ ਤੋਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ।

(iii) ਰਾਜ ਦੇ ਤਿੰਨ ਅੰਗਾਂ - ਵਿਧਾਨ ਪਾਲਿਕਾ, ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਦਰਮਿਆਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਨਕਾਰਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ।

[9] (2014) 12 SCC 696

(iv) ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੰਸਦ ਜਾਂ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ।

XXXXXX

425 ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਪੈਨ ਬ੍ਰੋਕਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ

[ਦੀਪਕ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.]

(v) ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅੰਤਮ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਜਾਂ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਨੁਕਸਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਣ 'ਤੇ ਸੋਧ ਐਕਟ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ;

(vi) ਜੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪੂਰਵ-ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ;

(vii) ਭਾਵੇਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਜੋਂ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਅਯੋਗ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

21. ਚੇਵਤੀ ਵੈਂਕੰਨਾ ਯਾਦਵ ਬਨਾਮ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ 10 ਵਿੱਚ ਇਹੀ ਸਿਧਾਂਤ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ: -

“30..... ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੀ ਵਾਰ ਸੋਧ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲਤਾ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਪਿਛਲੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਜਾਂ ਉਲਟਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ, ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਰਾਹੀਂ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਗਲਤ ਜਾਂ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਐਲਾਨ ਸਕਦੀ, ਪਰ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਅਤੀਤ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ.....

22. ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ 'ਤੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਅਯੋਗਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਹ ਪਿਛਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ਅਤੇ ਨੀਂਹ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ ਹੈ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

[10] (2017) 1 SCC 283

23. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਕੇ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਕੋਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ਜਾਂ ਨੀਂਹ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪਲਟ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਜਾਂ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ, ਉਹ ਵੀ ਨਵੀਂ ਵਿਵਸਥਾ

ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੰਡਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੈ। ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਬਦਲੇ ਹੋਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੋਧ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਕਿਸੇ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪਲਟ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਜਾਂ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਐਲਾਨ ਸਕਦੀ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਜੋ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨਾ।

XXXXXX

24. ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਵਰਤਮਾਨ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮਾਣਕਚੰਦ ਮੋਤੀਲਾਲ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਦੱਸੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਕੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੋਧਾਂ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਧਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ।

25. ਇਸ ਲਈ, ਰਾਜ ਨੇ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਨੇ ਸੋਧੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਰਮਿਟ ਦੀ ਰਿੱਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਬਣਾ ਕੇ ਇਸ ਮੰਡਮ ਨੂੰ ਅਸਫਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ

ਰਾਜ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਾਡਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਮਾਣਕਚੰਦ ਮੋਤੀਲਾਲ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਕੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਐਕਟ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

XXXXXX

427 ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਪੈਨ ਬ੍ਰੋਕਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ

[ਦੀਪਕ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.]

26. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਾਣਕਚੰਦ ਮੋਤੀਲਾਲ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਿ ਜੇ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸੋਧ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 3

27. ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਜ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਹੈ। ਹੈਲਸਬਰੀਜ਼ ਲਾਅਜ਼ ਆਫ ਇੰਗਲੈਂਡ, ਚੌਥਾ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਭਾਗ 32 ਵਿੱਚ, ਦਿਲਚਸਪੀ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

"127. ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਿਆਜ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਂ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵਾਪਸੀ ਜਾਂ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਹੈ। ਵਿਆਜ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਤੌਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਸਿਰਫ ਅੰਤਰਾਲਾਂ 'ਤੇ

ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਲਾਅ ਲੈਕਸਿਕੋਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੀ. ਰਾਮਨਾਥਨ ਅਈਅਰ ਦੁਆਰਾ ਤੀਜਾ ਐਡੀਸ਼ਨ (2005) (ਪੰਨਾ 2402) ਭਾਗ 2:

"ਵਿਆਜ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਸ਼ਾਮਲ ਫੰਡਾਂ ਜਾਂ ਪੈਸੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਮੁੱਲ, ਜੋ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਹੋਰ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਦੀ ਗਣਨਾ ਦਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬੈਂਕਿੰਗ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਪੈਸੇ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਲਈ ਕਸਟਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਵਾਕਾਂਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਥਾਈ ਸੰਸਕਰਣਾਂ ਵਿੱਚ, ਭਾਗ 22- ਪੰਨਾ 148, ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ: -

i) "ਵਿਆਜ" ਮੂਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਹੈ। ਜਰਸੀ ਸਿਟੀ ਬਨਾਮ ਜ਼ਿੰਕ, 44 A.2d 825, 828, 133 N.J. ਕਾਨੂੰਨ 437"

ii) "ਵਿਆਜ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਪੈਸੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ। ਅੰਦਰੂਨੀ ਮਾਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਮੇਅਰ, CCA, 139 F.2d 256,259"

ਬਲੈਕਜ਼ ਲਾਅ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ, ਛੇਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ (ਪੰਨਾ 812) 'ਦਿਲਚਸਪੀ' ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ: -

"ਪੈਸੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ। ਵਿਆਜ ਉਹ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਧਾਰ ਲਏ ਪੈਸੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੋਨਸ ਬਨਾਮ ਕੰਸਾਸ ਗੈਸ ਐਂਡ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਕੰਪਨੀ 222 Kan. 390, 565, ਪੰਨਾ 2d 597, 604

28. ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਿਆਜ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪੈਸੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਪੈਸਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਜੋ ਮੁੱਦਾ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਇੰਨੀ ਅਸਮਾਨ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

XXXXXX

29. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ 63ਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 7.9 ਵਿੱਚ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਆਜ ਵਸੂਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਸ਼ੇਖ ਮਹਿਤਾਬ ਪੁੱਤਰ ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਨਾਮ ਧਰਮਰਾਓ ਭੁਜੰਗਰਾਓ 11 ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਾਗਪੁਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਲਾਅ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਅਕਸਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ 'ਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਵਿਆਜ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਲਾਅ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਥਾਰਟੀ ਲਈ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋ ਗਿਆ।

30. ਹਾਲਾਂਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਦੋ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਫੈਸਲਾ ਜਗਦੰਬਾ ਪੇਪਰ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਕਤ ਫੈਸਲਾ

ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

31. ਦੂਜਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਫੈਸਲਾ ਫੇਰੋ ਅਲਾਇਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ (ਸੁਪਰਾ)। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਈ ਮੁੱਦੇ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਅਸੀਂ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਿਰਫ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਨਾਲ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ ਜੋ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ।

32. ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਸਨ। ਕੁਝ ਬੋਰਡਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਵਿਆਜ ਦਰ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ। ਕੁਝ ਬੋਰਡਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

[11] AIR (31) 1944 ਨਾਗਪੁਰ 330

33. ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਇਕੁਇਟੀ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ ਜਾਂ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ: - "129. ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਕਹੀਏ ਤਾਂ, "ਵਿਆਜ" ਸ਼ਬਦ ਕੇਵਲ ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਅਤੇ ਲੈਣਦਾਰ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ। ਪੈਸੇ ਦਾ ਇੱਕ ਕਰਜ਼ਦਾਤਾ ਜੋ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੂੰ ਕੁਝ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ

ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਵਿਆਜ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਇੱਕ ਕਿਸਮ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਕੋਈ ਬੈਂਕ ਜਾਂ ਕਰਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਅਤੇ ਲੈਣਦਾਰ ਦਾ ਕੋਈ ਰਿਸ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

XXXXXX

429 ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਪੈਨ ਬ੍ਰੋਕਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ

[ਦੀਪਕ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.]

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ ਕਿਹਾ: -

"132. ਸ਼੍ਰੀ ਜੀ. ਰਾਮਾਸਵਾਮੀ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ, ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਨਿਯੋਜਨ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਊਰਜਾ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਚੋਰੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਪਲਾਈ ਦੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਖਪਤਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਕਮ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਮੀਟਰਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਅਤੇ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ। ਇਸ ਲਈ, ਉਕਤ ਖਪਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਨਾ ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਬੋਰਡ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰੁਕਾਵਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਆਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਬਰਾਬਰ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

34. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਕਿ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ: -

XXXXXX

"143. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਆਜ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ ਨਾ ਤਾਂ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬੇਹੱਦ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਯੋਗ ਵੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ:

1. ਖਪਤਕਾਰ ਨੇ ਉਸ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਜੋ ਉਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

2. ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

3. ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਬਿਲਿੰਗ ਸਮਾਂ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਹੈ।

4. ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ, ਟ੍ਰਾਂਸਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਵੰਡ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਮਾਲੀਆ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਕਰਜ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭੁਗਤਾਨਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।

5. ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨਾਲ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਰੋਕੇ ਹੋਏ ਪੈਸੇ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

6. ਬੋਰਡ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਪਾਰਕ ਸੰਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਖਪਤਕਾਰ ਨੇ ਵਿਆਜ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੈ।

35. ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਫੈਰੋ ਅਲਾਇਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਜਗਦੰਬਾ ਪੇਪਰ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਗਦੰਬਾ ਦੇ ਕੇਸ ਨੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

36. ਜਗਦੰਬਾ ਅਤੇ ਫੇਰੋ ਅਲਾਇਜ਼ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਗਦੰਬਾ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਕੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਫੇਰੋ ਅਲਾਇਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨਾ ਤਾਂ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਸੀ।

37. ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰਾਂ ਜਾਂ ਦਲਾਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਰਕਮ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਫਤਿਹਚੰਦ ਹਿੰਮਤਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ 12 ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਧਨ ਉਧਾਰ ਇੱਕ ਵਪਾਰ ਹੈ ਤਾਂ ਵੀ ਇਸ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਢੁਕਵੀਆਂ ਹਨ: -

“29..... ਧਨ-ਉਧਾਰ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਵਿੱਤ ਵਿਆਪਕ ਰੁਬਰਿਕ ਵਿੱਚ ਨਿਰਸੰਦੇਹ "ਵਪਾਰ" ਹਨ, ਪਰ ਇੱਥੇ ਸਾਡੀ ਚਿੰਤਾ ਦੁਖਦਾਈ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੈਟਰਨ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਾਇਕ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸਿਰਫ ਐਂਟੀਹੀਰੋ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਹਨ।

xxx xxx xxx

xxx xxx xxx

[12] (1977) 2 SCC 670

XXXXXX

431 ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਪੈਨ ਬ੍ਰੋਕਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ

[ਦੀਪਕ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.]

38..... ਇਹ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਚਿੰਤਾ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਸਥਾਗਤ ਕਰਜ਼ਾ ਸਾਧਨਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੈਸਾ ਉਧਾਰ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਲਈ ਸਹਾਇਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਰਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਧਨ-ਉਧਾਰ ਵੀ ਭਿਆਨਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਵਪਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਵਪਾਰ ਦੀ ਕੋਈ ਆਵਾਜਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਸੰਭੋਗ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਪੇਂਡੂ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਠੱਪ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਗਲਾ ਘੁੱਟਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਘਾਤਕ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਪਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ - ਕਾਨੂੰਨ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਵਪਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵੱਲ ਵਧੇਰੇ ਝੁਕਾਅ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਧਨ-ਉਧਾਰ ਦੇ ਇਸ ਸੰਕੀਰਣ, ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਪੈਟਰਨ ਨੂੰ "ਵਪਾਰ" ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ...

38. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ: -

42. ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕੁਝ ਆਵਾਰਾ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਚੰਗੀਆਂ ਆਤਮਾਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਿਆਰੇ ਨੂੰ ਕਲੰਕਤ ਕਰਨਾ ਸਾਧਾਰਨ ਬਦਨਾਮੀ ਹੈ। ਪਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ

ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਵਰਗੀਕਰਨਾਂ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਇਕੱਲੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤਕਰਨ 'ਤੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਵਿਹਾਰਕਤਾ ਵਾਂਝੇ ਅਤੇ ਬੇਲੋੜੇ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਸਮੂਹ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

xxx xxx xxx

44. ਹਰ ਕਾਰਨ ਆਪਣੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਵਿਹਾਰਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਕਰਕੇ ਲੋੜੀਂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਆਮ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਦੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ.....

39. ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਅਤੇ ਪੌਨ ਬ੍ਰੋਕਿੰਗ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਕਾਰੋਬਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਜਾਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸਖਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਗਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਪਰ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਮੋਨਾਰਕ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟਸ ਸੇਂਟ ਥਾਮਸ ਰੋਡ, ਤ੍ਰਿਚੂਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ [13] ਵਿੱਚ ਢੁਕਵੀਆਂ ਹਨ: -

"8. ਮੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪੈਸਾ ਉਧਾਰ ਦੇਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਵਿਆਜ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਕਰਜ਼ੇ ਦੇਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਖਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਕਰਜ਼ਦਾਰ, ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਆਪਣੀ ਉਪਜ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਵੇਚਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਜੋਂ ਪੈਸਾ ਉਧਾਰ ਦੇਣਾ ਇੱਕ ਖਤਰਨਾਕ ਵਪਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਆਮ ਵਪਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਮੁਦਰਾ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ..... [13] AIR (1989) KER.177

9. ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਚਾਹੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ "ਸੰਕੀਰਣ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ" ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ "ਦਮਨਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਮਰ ਤੋੜਨ ਵਾਲਾ", ਚਾਹੇ ਉਹ ਇਮਾਨਦਾਰ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਹੋਣ ਜਾਂ ਬੇਈਮਾਨ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਹੋਣ, ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਰਗ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੇ "ਭੱਜਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ" ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਰੋਕਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ....

XXXXXX

40. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਦੇ "ਵਪਾਰ" 'ਤੇ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਪੇਸ਼ਾ, ਇੱਕ ਵਪਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਵਪਾਰ 'ਤੇ ਸਖਤ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹਨ। ਵਪਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਸਖਤ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਵਾਜਬ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਆਪਣੀ ਸਿਆਣਪ ਨਾਲ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਅਤੇ ਪੌਨ ਬ੍ਰੋਕਿੰਗ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਵਧੇਰੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

41. ਕੋਈ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ ਜਾਂ ਪੌਦਾ ਦਲਾਲ ਇਸ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਜੋ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਹ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰੇਗਾ ਉਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇਗਾ। ਉਹ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਐਕਟਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਜਾਂ ਪੌਨ ਬ੍ਰੋਕਿੰਗ ਦੇ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਵਾਦਿਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

42. ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦਲੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਅਦਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਇੰਨੀ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਹੈ, ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬਣਾ ਦੇਵੇ।

43. ਸੁਤੰਤਰ ਵਿਚਾਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ 14 ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਨਮਾਨੀ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਇਹ ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜੋ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੰਨ ਲਓ, ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੇਸ਼ਕੀਤੀ ਰਕਮ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ; ਕੀ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਧਾਰਾ ਇੰਨੀ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਬੈਂਕ ਚਾਲੂ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਪੈਸਾ ਚਾਲੂ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ 3-4 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਪਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਿਰਫ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿ ਬੈਂਕ ਨੇ ਇਸ ਪੈਸੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਪਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਈ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਸਕੂਲ, ਹੋਰ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਕਲੱਬ, ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਯੋਗ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਰੁਟੀਨ ਅਭਿਆਸਾਂ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਪਾਰਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਇਕ ਮੋਹਰਾ ਦਲਾਲ ਵੀ ਉਸ ਕੋਲ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।

[14] (2017) 10 SCC 800

XXXXXX

[ਦੀਪਕ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.]

44. ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਰਨੈਸਟ ਮਨੀ ਅਤੇ ਸਕਿਓਰਿਟੀ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਹੋਏ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਵਿਚੋਲਗੀ ਇਨਾਮ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ। ਦਰਅਸਲ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਚੋਲਗੀ ਪੈਨੈਂਟ ਲਾਈਟ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਉਕਤ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 1940 ਦੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਚੋਲਗੀ ਪੈਨੈਂਟ ਲਾਈਟ ਵਿਆਜ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ 16 ਪਰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਅਵਾਰਡ 17 ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ। ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

45. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

(i) ਐਮ.ਐਲ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7-A ਅਤੇ 7-B ਅਤੇ ਪੀ.ਬੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4-A ਅਤੇ 4-B ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਹਨ।

(ii) ਇਹ ਕਿ 1985 ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੋਧਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਨ।

46. ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਜ਼ਾਜਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

[15] ਸ਼੍ਰੀ ਚਿਤਰੰਜਨ ਮੈਤੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (2017) 9 SCC 611

[16] ਸਕੱਤਰ ਸਿੰਚਾਈ ਵਿਭਾਗ, ਉੜੀਸਾ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਜੀ. ਸੀ. ਰਾਏ (1992) 1 SCC 508

[17] ਸਈਦ ਅਹਿਮਦ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2009) 12 SCC 26, ਸ਼੍ਰੀ ਕਮਾਚੀ ਅੰਮਾਨ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨਜ਼ ਬਨਾਮ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਰੇਲਵੇ ਮੈਨੇਜਰ (ਵਰਕਸ), ਪਾਲਘਾਟ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2010) 8 SCC 767, ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਬ੍ਰਾਈਟ ਪਾਵਰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ (ਇੰਡੀਆ) ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ (2015) 9 SCC 695

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Prabhat Kiran, Advocate
D/923/2000
Bar Council of Delhi